

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Сатыбалдинов Д.Д., Шопабоев Б.А., Базилова А.А.

**ЖЕКЕЛЕНГЕН ҚЫЛМЫС ТҮРЛЕРІН ТЕРГЕУ ӘДІСТЕМЕСІ
(оқу құралы)**

**Алматы
2014**

Пікір жазғандар:

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің «Қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика» кафедрасының меңгерушісі, заң ғылымдарының докторы, профессор Жансараева Р.Е.

Қазақстан Республикасы ІІМ Алматы академиясының криминалистика кафедрасының бастығының орынбасары заң ғылымының кандидаты Султанов С.И.

Бұл оқу құралында криминалистикалық әдістеменің жалпы ережелері, мазмұны, міндеттері қарастырылған. Және қылмыстардың жеке түрлерін тергеу әдістемесінің құқықтық негіздері, қайнар көздері, қағидалары, міндеттері мен түсінігі қарастырылады.

Оқу құралы тергеушілерге, сарапшы-криминалистерге, жоғарғы заң оқу орындарында мемлекеттік тілде дайындалатын студенттерге, магистранттарға, сондай-ақ оқытушылар мен құқық қорғау органдары қызметкерлеріне арналған. Оқу құралы «Жекеленген қылмыс түрлерін тергеу әдістемесі» пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы шеңберіндегі негізгі тақырыптарды қамтиды.

Оқу құралы Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі
1342 грантының шеңберінде орындалды
Разработка криминалистических технологий при расследовании
преступлений в условиях глобализации

М А З М Ұ Н Ы

1	Криминалистикалық әдістеменің жалпы ережелері.	3
1.1	Қылмыстардың жеке түрлерін тергеу әдістемесінің құқықтық негіздері, қайнар көздері, қағидалары, міндеттері мен түсінігі.	3
1.2	Қылмыстардың жекелеген түрлерін тергеудің жеке әдістемесінің құрылымы.	6
1.3	Қылмыстардың криминалистикалық сипаттамалары.	8
2	Тергеулік ахуал.	11
2.1	Тергеулік ахуалдың түсінігі мен мәні.	11
2.2	Тергеулік ахуалдар түрлері.	15
2.3	Тактикалық шешім.	17
3	Арнайы білімдерді қылмыстарды ашу мен тергеуде қолдану.	22
3.1	Сараптаманың объектісі және заты.	22
3.2	ҚР сараптамалық мекемелері.	26
3.3	Тергеушінің (соттың) сараптамалар тағайындауы.	28
4	Криминалистикалық тіркеу.	30
4.1	Криминалистикалық тіркеулердің түсінігі, объектілері, түрлері, нышандары және әдістері.	30
4.2	Ішкі Істер және Прокуратура органдарының криминалистикалық тіркеу жүйесі.	37
5	Экономика саласындағы қылмыстарды тергеу әдістемесі.	48
5.1	Жымқырудың криминалистикалық сипаттамасы.	48
5.2	Тергеудің алғашқы кезеңіндегі қылмыстық іс қозғаудың, жоспарлаудың, тергеуді ұйымдастырудың ерекшеліктері.	50
5.3	Жымқыру туралы істер бойынша кейінгі тергеу әрекеттері.	53
5.4	Нарықтық экономика саласында мекемелер мен ұйымдардың лауазымды тұлғалармен жасалатын жымқырулардың кейбір топтарын тергеу ерекшеліктері.	55
6	Кісі өлтіруді тергеу әдістемесі.	58
6.1	Кісі өлтірудің криминалистикалық сипаттамасы және кісі өлтіру істері бойынша дәлелденуге жататын мән-жайлар.	58
6.2	Кісі өлтіруді тергеудің бастапқы кезеңінде жүргізілетін тергеу әрекеттері мен жедел іздестіру шаралары. Кісі өлтіру істері бойынша тағайындалатын сараптамалар.	61
6.3	Кісі өлтіру істері бойынша тағайындалатын сараптамалар.	67
6.4	Кісі өлтіру бойынша кейінгі тергеу сатысы.	69
6.5	Кісі өлтірудің кейбір түрлерін тергеудің ерекшеліктері.	72
7	Зорлауды тергеудің әдістемесі.	76
7.1	Зорлаудың криминалистикалық сипаттамасы және осы істер бойынша дәлелдеуге жататын мән-жайлар.	76
7.2	Зорлау істері бойынша тергеу әрекеттерін жүргізу тактикасы.	79
7.3	Зорлау істері бойынша тағайындалатын сараптамалар.	83
8	Денсаулыққа зиян келтіру қылмыстарын тергеу әдістемесі.	85
8.1	Денсаулыққа зиян келтіру туралы іс бойынша қылмыстық іс	85

	қозғау ерекшелігі мен дәлелдеуге жататын мән-жайлар.	
8.2	Денсаулыққа зиян келтіру ісі бойынша біртектес тергеу ахуалы, алғашқы тергеу әрекеттері мен жедел іздестіру шаралары.	87
8.3	Денсаулыққа зиян келтіру қылмыстары бойынша тағайындалатын сараптамалар және шешілетін сұрақтар тізімі.	91
9	Ұрлықты тергеу әдістемесі.	94
9.1	Ұрлықтың криминалистикалық сипаттамасы және тергеу кезінде анықтауға жататын мән-жайлар.	94
9.2	Алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттері мен жедел іздестіру шараларын жүргізу тактикасы.	98
9.3	Ұрлық туралы жалған көріністерді /инсценировка/ жою тактикасы.	102
10	Қорқытып алушылықты тергеу әдістемесі.	105
10.1	Қорқытып алушылықтың криминалистикалық сипаттамасы.	105
10.2	Қылмыстық іс қозғаудың ерекшеліктері. Алғашқы тергеу әрекеттерінің тактикасы.	107
10.3	Кейінгі тергеу әрекеттерін жүргізу тактикасының ерекшеліктері.	111
11	Парақорлықты тергеу әдістемесі.	114
11.1	Парақорлықтың криминалистикалық сипаттамасы, дәлелденуге жататын мән-жайлар.	114
11.2	Тергеудің алғашқы кезеңінде қалыптасатын тергеулік ахуалдар және тергеушінің әрекеті.	116
11.3	Алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттерінің тактикалық ерекшелігі.	117
12	Алаяқтықты тергеу әдістемесі.	123
12.1	Алаяқтықтың криминалистикалық сипаттамасы.	123
12.2	Қылмыстық іс қозғау туралы шешім қабылдаудың ерекшелігі. Дәлелдеуге жататын мән-жайлар. Біртектес ахуалдар.	129
12.3	Алаяқтық туралы істер бойынша алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттері мен жедел іздестіру шаралары.	131
13	Тонау, қарақшылықты тергеу әдістемесі.	141
13.1	Тонау, қарақшылықтың криминалистикалық сипаттамасы.	141
13.2	Тонау, қарақшылықта жүргізілетін алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттері мен ЖІШ.	148
13.3	Тонау, қарақшылық істері бойынша тағайындалатын сараптамалар.	156
14	Жалған монета жасаушылықты тергеу әдістемесі.	159
14.1	Жалған монета жасаушылықтың криминалистикалық сипаттамасы. Дәлелдеуге жататын мән-жайлар.	159
14.2	Қылмыстық іс қозғау және біртектес тергеулік ахуалдар, ұсынылатын болжамдар мен алғашқы тергеу әрекеттері.	161
14.3	Алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттерін жүргізудің тактикалық ерекшеліктері.	164
15	Бұзақылықты тергеу әдістемесі.	169
15.1	Бұзақылықтың криминалистикалық сипаттамасы.	169

15.2	Бұзақылық туралы істер бойынша алғашқы тергеу әрекеттері.	173
15.3	Бұзақылық туралы істер бойынша кейінгі кезеңде жүргізілетін тергеу әрекеттерінің тактикасы.	181
16	Көлік құралдарының эксплуатациясын және қозғалыс қауіпсіздік ережелерін бұзуды тергеудің әдістемесі.	185
16.1	Жол транспорт оқиғасының криминалистикалық сипаттамасы және дәрежесі.	185
16.2	Біртектес ахуалдар, тергеуді жоспарлау және тергеу болжамы.	187
16.3	Алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттерінің тактикасы.	190
17	Есірткі заттардың заңсыз айналымымен байланысты қылмыстарды тергеу әдістемесі.	198
17.1	Есірткі заттардың заңсыз айналымымен байланысты қылмыстардың криминалистикалық сипаттамасы.	198
17.2	Қылмыстық іс қозғау ерекшеліктері, дәлелденуге жататын мән-жайлар.	201
17.3	Біртектес ахуалдар және тергеудің алғашқы кезеңінде жүргізілетін әрекеттер бадарламасы.	202
17.4	Тергеу әрекеттерін жүргізу тактикасының ерекшеліктері.	205
18	Кәмелеттік жасқа толмағандармен жасалатын қылмыстарды тергеу әдістемесі.	211
18.1	Кәмелеттік жасқа толмағандармен жасалатын қылмыстардың криминалистикалық сипаттамасының ерекшеліктері.	211
18.2	Болжамдар, тергеуді жоспарлау және дәлелдеуге жататын мән-жайлар.	216
18.3	Кейбір тергеу әрекеттерінің тактикалық ерекшеліктері және тергеушінің кәмелеттік жасқа толмағандар жасаған қылмыстар бойынша алдын алу жұмыстары.	219
19	Қылмыстарды тергеуді ұйымдастыру.	222
19.1	Тергеуді ұйымдастырудың мазмұны мен түсінігі.	222
19.2	Тергеуді ұйымдастырудың құралы.	224
19.3	Тергеуді ұйымдастырудың сатылары.	228
19.4	Тергеуді жоспарлау.	231
20	Ізін суытпай қылмыстарды тергеу әдістемесі.	235
20.1	Ізін суытпай қылмыстарды тергеуде алғашқы тергеу әрекеттерін жүргізу және жоспарлаудың ерекшеліктері.	235
20.2	Ізін суытпай қылмыстарды тергеудің әдістемесі.	239
20.3	Ізін суытпай қылмыстарды тергеуде анықтама органдарымен тергеушінің өзара байланысы.	245